

פוליסה לביטוח אחריות כלפי צד שלישי

(מהדורת 12/2017 - תכנית 7039)

תוכן הפוליסה

2	מבוא
3	פרק א' - הכיסוי הביטוחי
4	פרק ב' - סייגים לחבות החברה
6	פרק ג' - הרחבות
7	פרק ד' - תנאים כלליים

פוליסה לביטוח אחריות כלפי צד שלישי

(מהדורת 12/2017 - תכנית 7039)

הואיל והמבוטח (להלן: "המבוטח"), אשר שמו נקוב ברשימה המהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו (להלן: "הרשימה"), פנה אל הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "המבטח") בהצעה להתקשר בחוזה ביטוח; והואיל והמבטח הסכים להתקשר עם המבוטח בחוזה ביטוח על יסוד הצעת הביטוח; על כן מעידה פוליסה זו, כי תמורת דמי הביטוח כמפורט ברשימה, ישפה המבטח את המבוטח בגין מקרה ביטוח שיגרם במשך תקופת הביטוח הנקובה ברשימה, בכפוף לכל הוראות הפוליסה, תנאיה וסייגיה.

פרק א' - הכיסוי הביטוחי

1. **מקרה הביטוח**
 חבות של המבוטח כלפי צד שלישי, על פי דיני מדינת ישראל, בגין אירוע פתאומי ובלתי צפוי שגרם לנזק גופני, מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי, ו/או נזק או אובדן לרכוש צד שלישי, לרבות נזק גרר שהינו תוצאה ישירה שלהם, במהלך תקופת הביטוח.
 לעניין פוליסה זו, מקרה ביטוח או סדרת מקרי ביטוח הנובעים ממקור אחד או מסיבה מקורית אחת ייחשבו כמקרה ביטוח אחד.
2. **שיפוי בגין הוצאות**
 קרה מקרה ביטוח - המבטח ישפה את המבוטח גם בגין הוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל חבותו, וזאת אף מעל לסכום הביטוח.
3. **גבולות אחריות**
  - 3.1 אחריות המבטח לפי פוליסה זו לא תעלה על:
    - 3.1.1 הסכום הנקוב ברשימה כגבול האחריות למקרה אחד;
    - 3.1.2 הסכום הנקוב ברשימה כגבול האחריות לתגמולי הביטוח (פיצויים) במשך תקופת הביטוח.
  - 3.2 גבולות האחריות הנקובים ברשימה ישתנו בהתאם ליחס שבין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שיפורסם סמוך לפני קרות הביטוח.
4. **תשלום סכום בגבול אחריות**
  - 4.1 עם תשלום מלוא סכום גבול האחריות (סכום הביטוח) פוקעת אחריות המבטח לפי פוליסה זו.
  - 4.2 המבטח זכאי לבחור לשלם את מלוא סכום גבולות האחריות בכל שלב, לרבות לפני או תוך כדי ניהול הליכים או משא ומתן לפשרה, בקשר עם כל תביעה או סדרה של תביעות, ובמקרה כזה המבטח לא יהיה אחראי עוד על הניהול והפיקוח על תביעה או תביעות כאלה, ויהא פטור מכל אחריות נוספת בקשר אליה או אליהן.
  - 4.3 לצורך חישוב גבולות האחריות יילקח בחשבון כל סכום ששולם במהלך תקופת הביטוח כתגמולי ביטוח, גם אם הוא שולם בעקבות מקרה ביטוח אחר. חישוב הניכוי ייעשה תוך הצמדת הסכום ששולם למדד המחירים לצרכן מיום התשלום ועד ליום תשלום מלוא גבול האחריות.
5. **השתתפות עצמית**
  - 5.1 על המבוטח לשאת בסכום המצוין ברשימה כהשתתפות עצמית, בגין כל תביעה ובגין כל סכום שישולם על ידי המבטח לפי פרק זה, לרבות תשלום, בכסף או בעין, בגין הוצאות משפט.
  - 5.2 למען הסר ספק, יובהר כי חובת המבוטח לשלם השתתפות עצמית בגין הוצאות משפט חלה אף אם המבוטח לא חויב בפיצויים כלשהם במסגרת תביעת הצד השלישי.
  - 5.3 היה הסכום שהמבוטח חב לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית הנקוב ב"רשימה" או קטן ממנו, יישא המבוטח בתשלום לצד שלישי, והמבטח יהיה פטור מכל חבות.
  - 5.4 דמי השתתפות העצמית הנקובים ברשימה ישתנו בהתאם ליחס שבין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח והמדד שפורסם סמוך לפני תשלום דמי ההשתתפות העצמית.
6. **הגדרות**
  - 6.1 **הפוליסה:** לרבות הרשימה, הצעת הביטוח וכל נספח או תוספת לפוליסה כפי שצורפו אליה.
  - 6.2 **מדד:** מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או כל גוף רשמי אחר שיבוא במקומה.

פרק ב' - סייגים לחבות החברה

- למעט אם הוסכם בכתב אחרת על פי הרחבה כלשהי בפוליסה, פוליסה זו אינה מכסה חבות של המבוטח הנובעת או הקשורה, במישרין או בעקיפין, באחד הגורמים הבאים:
1. חבות של המבוטח כלפי עובדיו בגין נזק שנגרם תוך כדי עבודתם אצל המבוטח ו/או עקב עבודתם אצל המבוטח.
  2. חבות של המבוטח כלפי קבלן או קבלן משנה ועובדיהם או כלפי אדם אחר הקשור עם המבוטח בחוזה עבודה מפורש או מכללא.
  3. תביעות של המוסד לביטוח לאומי בגין נזק לעובד שעל המבוטח מוטלת החובה לשלם בגינו דמי ביטוח לאומי ו/או לדווח עליו למוסד לביטוח לאומי, על פי דין, והוא לא עשה כן. סייג זה יחול גם על עובדי חברת כוח אדם המועסקים על ידי המבוטח. סייג זה לא יחול לגבי נזק לכל אדם, שאינו נכלל ברשימות השכר של המבוטח ו/או שהמבוטח אינו חב בתשלום דמי ביטוח לאומי בגינו, אשר ייחשב לצד שלישי לצורך פוליסה זו, וזאת בתנאי שהחבות בגינו אינה ניתנת לביטוח בפוליסת חבות מעבידים.
  4. חבות כלשהי שעשויה לחול על המבוטח הנובעת או קשורה, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מהגורמים הבאים:
    - 4.1 כלי רכב מנועי כהגדרתו בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה - 1975 ובפקודת התעבורה (נוסח חדש).
    - 4.2 חבות של גופים ומוסדות הפטורים מחובת ביטוח על פי פקודת ביטוח רכב מנועי, ושאלמלא הפטור היו נדרשים לבטח חבות זו בביטוח חובה לרכב, לרבות חבות הנובעת מנזק שנגרם במהלך טעינתו או פריקתו של מטען, כשהרכב עומד. סייג זה לא יחול לגבי חבות בגין נזקי גוף שאינה מוסדרת בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975.
    - 4.3 חבות הנובעת משימוש ברכבת, כלי טיס וכלי שיט מנועי.
  5. חבות כלשהי שעשויה לחול על המבוטח הנובעת או קשורה, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מהגורמים הבאים:
    - 5.1 מוצרים שיוצרו, נמכרו, סופקו, תוקנו, טופלו, הורכבו, או יובאו לישראל למטרות מסחריות על ידי המבוטח או בקשר עמו או על ידי כל איש שבשירותו, לאחר שאותם מוצרים יצאו מחזקתו הישירה של המבוטח.
    - 5.2 אחריותו המקצועית של המבוטח או של כל איש שבשירותו, הנובעת משרותי יעוץ ו/או תכנון ו/או פיקוח ו/או שירותים רפואיים, שניתנו על ידו לצד שלישי במסגרת מקצועו ו/או עיסוקו של המבוטח.
    - 5.3 שימוש, ייצור, אחסנה, העברה או טיפול מכל סוג אחר בכלי נשק, תחמושת, חומרי נפץ וזיקוקי דינור.
    - 5.4 זיהום אוויר או זיהום מים או זיהום קרקע, למעט זיהום שהינו תוצאה של אירוע תאונתי פתאומי ובלתי צפוי.
    - 5.5 כריית מנהרות ומחצבים.
    - 5.6 עבודה מתחת למים.
    - 5.7 ייצור, אחסנה או העברה של מכלי גז.
    - 5.8 אירועי ספורט בנוכחות קהל, פארק שעשועים, אירועים ומפגשים המוניים.
    - 5.9 ייצור, אחסנה, הובלה או שימוש במוצרי אסבסט ו/או חבות כלשהי הנובעת או קשורה בצורנית או אמיינתית (ASBESTOSIS OR SILICOSIS).
    - 5.10 ביצוע עבודות בניה קבלניות, שינויים, תיקונים או תוספות לרכוש כלשהו או בחצרים כלשהם וכל נזק לרכוש או לבניין הנמצאים בשכנות לחצרי המבוטח שנגרם כתוצאה מכך. חריג זה לא יחול לגבי עבודות תחזוקה שוטפות בחצרי המבוטח.
    - 5.11 נזק הנובע מקרינה או משדות אלקטרומגנטיים.
    - 5.12 פיצויים עונשיים, פיצויים לדוגמא, עיצומים כספיים וקנסות.
    - 5.13 נזק הנגרם לרכוש הנמצא בבעלותו ו/או בשליטתו של המבוטח.
    - 5.14 נזק שנגרם לאותו חלק ברכוש שהמבוטח או כל אדם בשרותו פעלו בו בעת קרות מקרה הביטוח, בתנאי שהנזק נגרם במישרין על ידי הפעולה האמורה.

- 5.15 כל התחייבות או אחריות שהמבוטח מקבל על עצמו לפי ההסכם, אלא אם כן התחייבות או אחריות כזו הייתה מוטלת על המבוטח גם בהעדר הסכם זה.
- 5.16 סכום כלשהו אשר המבוטח היה רשאי לתבוע מגורם כלשהו והוא מנוע מכך לפי הסכם שהוא צד לו.
- 5.17 שילם המבטח למבוטח תגמולי ביטוח מבלי לדעת על מניעה מכוח הסכם כאמור עלהמבוטחחלה חובה להחזיר למבטח כל סכום שהמבטח מנוע מלגבות בשל הסכם זה.
- 5.18 סכום כלשהו אשר המבוטח היה רשאי לתבוע מגורם כלשהו והוא מנוע מכך לפי
- 5.19 הסכם שהוא צד לו. שילם המבטח למבוטח תגמולי ביטוח מבלי לדעת על מניעה מכוח הסכם כאמור - על המבוטח חלה חובה להחזיר למבטח כל סכום שהמבטח מנוע מלגבות אותו בשל הסכם זה.
- 5.20 חומר גרעיני מלחמתי.
- 5.21 נזק שנגרם במישרין או בעקיפין עקב מלחמה, פלישה, פעולת אויב זר, פעולות
- 5.22 איבה (בין אם הוכרזה מלחמה בין אם לאו). מלחמת אזרחים, מרידה, מרי, מהפכה, מרד, שלטון צבאי או תפיסת שלטון בלתי חוקית. התקוממות צבאית או עממית. משטר צבאי או לקיחת שלל, ביזה, שוד הקשורים בנ"ל. החרמה או השמדה על ידי ממשלה או רשות ציבורית.
- 5.23 אובדן או נזק שנגרמו במישרין או בעקיפין על ידי פעולת חבלה ופעילות טרור.
- 5.24 המבוצעות על ידי אדם או חבר בני אדם. בין אם הם פועלים בשם או בקשר עם ארגון כלשהו ובין אם לאו.
- 5.25 למטרת סעיף זה טרור פירושו השימוש באלימות למטרות פוליטיות לרבות כל שימוש באלימות הנעשה כדי להטיל פחד ואימה על הציבור או חלק ממנו. פוליסה זו לא תכסה נזק כלשהו שבגינו יש למבוטח 1/ או לצד ג' הזכות לפיצויים על פי חוק מס רכוש וקרן פיצויים התשכ"א-1961 וזכות זו לא נמנעה ממנו עקב אי קיום הוראה כלשהי מהוראות החוק הנ"ל.
- 5.26 נזק המכוסה או שניתן לכסותו על פי פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה.
- 5.27 נזק כספי שאינו תוצאה ישירה של הנזק הפיזי לרכוש צד שלישי.
- 5.28 נזק שנגרם מחוץ לגבולות מדינת ישראל או עילת תביעה שנוצרה מחוץ למדינת ישראל.

פרק ג' - הרחבות

1. על אף האמור בפרק ב' לעיל, הכיסוי על פי פוליסה זו מורחב לכלול:
  - 1.1 אחריותו החוקית של המבוטח לפי החוק כלפי צד שלישי, בגין קבלני משנה ועובדיהם שבשירותו.
  - 1.2 אחריותו החוקית של המבוטח לפי החוק כלפי צד שלישי, הנובעת מעבודות קבלני משנה אשר יועסקו על ידו; לעניין זה, ייחשבו קבלני המשנה כצד שלישי בתנאי שהמבוטח אינו חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בגינם.
  - 1.3 **למניעת ספק מובהר בזה כי הרחבות 1.1 ו-1.2 לעיל אינן מעניקות כיסוי כלשהו לקבלנים ו/או קבלני משנה ו/או מי מעובדיהם.**
2. אחריותו השילוחית של המבוטח בגין נזקים שנגרמו בחו"ל ע"י אנשים הנשלחים מטעמו מחוץ לגבולות המדינה, וזאת בכפוף לדין ולשיפוט ישראלי.

למניעת ספק, מובהר כי הרחבה זו אינה מכסה חבות הנובעת מהיזק גופני, מוות, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי שנגרם במהלך ו/או עקב תאונת דרכים.
3. **אחריות צולבת** - אם שם המבוטח כולל יותר מאדם או גוף משפטי אחד, יחול הכיסוי על פי הפוליסה על כל אחד מיחיד המבוטח בנפרד, כאילו הוצאו על שמו בלבד, כשהיא נפרדת ובלתי-תלויה בקיומם של המבוטחים האחרים. למניעת ספק מובהר בזה כי בכל מקרה אחריותו של המבוטח לשפות את כל יחיד המבוטח יחדיו לא תעלה על גבול האחריות הנקוב בפרק זה ברשימה.
4. עובדים ארעיים, דהיינו עובדים המועסקים ע"י המבוטח מעת לעת שלא באופן קבוע, אשר על המבוטח לא חלה חובת תשלום דמי ביטוח לאומי עבורם. לעניין זה, עובדים ארעיים ייחשבו כצד שלישי בעת היותם מועסקים כאמור.
5. אחריותו השילוחית של המבוטח הנובעת ממעשיו או ממחדליו של כל אדם או גוף הפועל מטעמו עבור העסק המבוטח, למעט קבלנים ו/או קבלני משנה ו/או מי מעובדיהם.
6. חבותם האישית של עובדי המבוטח, בגין מקרה ביטוח שקרה תוך כדי ועקב עבודתם בעסק המבוטח.
7. המבוטח מוותר על כל זכות תחלוף כלפי בן משפחה של המבוטח, עובדי המבוטח, אדם בשירותו של המבוטח, בעלי מניותיו של המבוטח, חברי דירקטוריון המבוטח, וכן בני משפחותיהם וכן כנגד כל אדם או גוף אשר קודם לקרות מקרה הביטוח התחייב המבוטח בכתב כלפיהם כי ביטוחיו יכללו ויתור על זכות תחלוף לטובתו. **הויתור על זכות התחלוף לא יחול כלפי אדם אשר גרם למקרה הביטוח בזדון.**
8. חבות של המבוטח הנובעת מאחזקת עלי נשק על ידו או על ידי עובדיו או על ידי מי מטעמו ובאישור המבוטח, **זאת בתנאי כי כל המחזיק בנשק היה בזמן אירוע הנזק בעל רישיון בר תוקף לנשיאת כלי נשק שגרם לנזק.**

פרק ד' - תנאים כלליים

1. **דמי ביטוח**
  - 1.1 דמי ביטוח, ותשלומים אחרים שהמבוטח חב בהם לפי הפוליסה, ישולמו תוך 30 יום מיום תחילתה של תקופת הביטוח או במועד אחר שפורט בפוליסה, לפי המוקדם מבניהם.
  - 1.2 לא שולמו דמי הביטוח במועד, יישא הסכום שבפיגור הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים שחלו במדד המחירים לצרכן בין המדד הידוע ביום היווצרות החוב לבין המדד הידוע ביום תשלום החוב.
2. **ביטול הפוליסה עקב פיגור בתשלום דמי הביטוח**
  - 2.1 לא שולמו דמי הביטוח או חלק מהם תוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבוטח לשלם, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן.
  - 2.2 נקבע מוטב שאינו המבוטח והקביעה הייתה בלתי חוזרת, אין המבטח רשאי לבטל את החוזה אלא אם הודיע על הפיגור למוטב בכתב והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה.
3. **חובת הודעה על החמרה בסיכון**
  - 3.1 נודע למבוטח שחל שינוי מהותי, עליו להודיע על כך למבטח מיד בכתב.
  - 3.2 לעניין סעיף זה, "שינוי מהותי" - כל אחד מאלה:
    - 3.2.1 שינוי בעניין מהותי ששאלה עליו הוצגה למבוטח לפני כריתת החוזה ושחל אחרי שניתנה תשובה לאותה שאלה;
    - 3.2.2 שינוי שחל אחרי מסירת הפוליסה למבוטח, בנושאים המפורטים להלן:
      - 3.4.3.1 שנוי בעיסוקו של המבוטח.
      - 3.4.3.2 כל שינוי בחצרי עיסוקו של המבוטח.
      - 3.4.3.3 שינוי בתנאי הבטיחות במקום המבוטח.
      - 3.4.3.4 הסכם שעל פיו ויתר המבוטח על זכותו לפיצוי או לשיפוי כלפי אדם שלישי בשל חבות ו/או נזק המכוסים בפוליסה זו.
    - 3.2.3 דבר המגלה שתשובה לשאלה בעניין מהותי הייתה לא נכונה ויש בכך כדי להחמיר את סיכון המבטח החמרה של ממש.
4. **תוצאות של החמרת הסיכון**
  - 4.1 תוך שלושים ימים מהיום שנמסרה למבטח הודעה על שינוי מהותי או מהיום שנודע לו עליו בדרך אחרת, לפי המוקדם יותר, וכל עוד לא קרה מקרה הביטוח, רשאי המבטח לבטל את החוזה בהודעה בכתב למבוטח.
  - 4.2 ביטל המבטח את החוזה מכוח סעיף זה, זכאי המבוטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר הביטול, זולת אם פעל המבוטח בכוונת מרמה; לא ביטל המבטח את החוזה, רואים אותו כמסכים להמשך קיומו על אף השינוי.
  - 4.3 קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, אין המבטח חייב אלא בתגמולי ביטוח מופחתים בשיעור יחסי, שהוא כיחס שבין דמי הביטוח שהיו משתלמים לפי המקובל אצלו במצב שלאחר השינוי לבין דמי הביטוח המוסכמים, והוא פטור כליל בכל אחת מאלה:
    - 4.3.1 לא ניתנה הודעה לפי סעיף 3.1, והדבר נעשה בכוונת מרמה;
    - 4.3.2 מבטח סביר לא היה מתקשר באותו חוזה, אף בדמי ביטוח מרובים יותר, אילו ידע שהמצב הוא כפי שהוא לאחר השינוי; במקרה זה זכאי המבוטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר השינוי.

- 4.4 המבטח אינו זכאי לתרופות האמורות בסעיפים 4.1 - 4.3 בכל אחת מאלה:
- 4.4.1 השינוי חדל להתקיים לפני שקרה מקרה הביטוח או שלא השפיע על קרותו או על חבות המבטח או היקפה;
- 4.4.2 השינוי היה תוצאה של אמצעי שננקט על דעת המבטח;
- 4.4.3 השינוי היה תוצאה של אמצעי שננקט לשם מניעת נזק חמור לגוף או לרכוש, ובלבד שהמבטח הודיע למבטח בכתב על נקיטת האמצעי מיד לאחר שנקט אותו או שנודע לו עליו.
- 5. שמירת תנאי בטיחות וזהירות**
- 5.1 על המבטח לנקוט בכל הצעדים סבירים כדי למנוע את קרות מקרה הביטוח. מבלי לגרוע מכלליות האמור, על המבטח לנקוט בצעדים הבאים:
- 5.1.1 לדאוג כי עובדים ו/או אנשים הנמצאים בשירותו יהיו בעלי כישורים מתאימים לביצוע עבודתם.
- 5.1.2 לוודא כי עובדים או אנשים הנמצאים בשירותו הינם בעלי ההיתרים הנדרשים על פי כל דין לביצוע עבודתם.
- 5.1.3 לקיים את הוראות החוק, התקנות, והוראות אחרות המוטלות על ידי רשות מוסמכת בקשר לעסק המתואר ברשימה.
- 5.1.4 לנקוט באמצעים הדרושים לשם החזקת מקומות העבודה, המפעלים, הדרכים, המכונות והמתקנים, בתנאים נאותים ותקינים.
- 5.1.5 לתקן או לסלק, כל מפגע, פגם או סכנה כלשהם, מיד עם גילויים.
- 5.2 המבטח רשאי להיכנס, בכל זמן סביר, לכל מקום מבטח שבו אירע מקרה הביטוח, למטרת חקירה או בדיקה, והוא יהיה רשאי להחזיק זמן סביר במקום המבטח, לצורך בירור חבותו, לצורך הקטנת הנזק או לכל צורך סביר אחר הנובע ממקרה הביטוח.
- 5.3 המבטח מתחייב לשתף פעולה עם המבטח לצורך מימוש זכות זו. של המבטח.
- 6. אמצעים להקלת הסיכון**
- 6.1 על המבטח לנקוט בכל אמצעי להקלת הסיכון כמפורט בהצעת הביטוח ו/או ברשימה ו/או בפוליסה (להלן: "נקיטת אמצעי להקלת הסיכון").
- 6.2 על המבטח חלה חובה להודיע למבטח מיד ובכתב על אי נקיטת אמצעי להקלת הסיכון.
- 6.3 לא קיים המבטח את חובתו לנקוט באמצעי להקלת הסיכון, רשאי המבטח, בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה לו הודעה על כך או מהיום שנודע לו על כך בדרך אחרת, וכל עוד לא קרה מקרה הביטוח, לבטל את החוזה בהודעה בכתב למבטח. ביטל המבטח את החוזה מכוח סעיף זה, זכאי המבטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר הביטול, זולת אם פעל המבטח בכוונת מרמה; לא ביטל המבטח את החוזה, רואים אותו כמסכים להמשך קיומו על אף השינוי.
- 6.4 קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, חייב המבטח בתגמולי ביטוח מופחתים בשיעור יחסי, שהוא כיחס שבין דמי הביטוח שהיו משתלמים לפי המקובל אצלו במצב שבו לא ננקט אמצעי להקלת הסיכון לבין דמי הביטוח המוסכמים. המבטח יהיה פטור כליל מתשלום על פי פוליסה זו בכל אחת מאלה:
- 6.4.1 לא ניתנה הודעה לפי סעיף קטן 6.3, והדבר נעשה בכוונת מרמה;
- 6.4.2 מבטח סביר לא היה מתקשר באותו חוזה, אף בדמי ביטוח מרובים יותר, אילו ידע שהמצב הוא כפי שהוא לאחר השינוי; במקרה זה זכאי המבטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר השינוי.
- 6.5 המבטח לא יהיה זכאי לתרופות האמורות בסעיפים קטנים 6.4 ו-6.5 לעיל בכל אחת מאלה:
- 6.5.1 אי נקיטת אמצעי להקלת הסיכון לא השפיעה על קרות מקרה הביטוח או על חבות המבטח או היקפה;

- 6.5.2 אי נקיטת אמצעי להקלת הסיכון היא תוצאה של אמצעי שננקט על דעת המבטח;
- 6.5.3 אי נקיטת אמצעי להקלת הסיכון הינה תוצאה של אמצעי שננקט לשם מניעת נזק חמור לגוף או לרכוש, ובלבד שהמבוטח הודיע למבטח בכתב על נקיטת האמצעי מיד לאחר שנקט אותו או שנודע לו עליו.
- 7. הודעה על מקרה הביטוח**
קרה מקרה הביטוח, על המבוטח להודיע למבטח מיד לאחר שנודע לו על קרות המקרה ועל זכותו לתגמולי ביטוח.
- 8. הודעה על הליכים**
המבוטח יודיע למבטח בהקדם האפשרי על כל פתיחת חקירה משטרתית, חקירת סיבות מוות, חקירת נזק גוף, או כל חקירה אחרת (להלן: "חקירה"), וכן על כל אישום או כתב אישום אשר הוגש נגד המבוטח או שעומד להיות מוגש נגדו בשל מקרה ביטוח.
- 9. איסור הודאה**
שום הודאה (Admission), הצעה, הבטחה, התחייבות או פיצוי כלשהם לא ייעשו ולא יינתנו על-ידי המבוטח או מטעמו בלי הסכמתו מראש ובכתב של המבטח. אין הוראות סעיף זה חלות על מסירת עובדות בפני כל גורם מוסמך על-פי כל דין, לפי דרישתו, וכן על מתן עדות במשפט.
- 10. העברת מסמכים**
המבוטח יעביר למבטח, מיד עם קבלתו, כל מכתב, הזמנה לדין, הודעה על דיון, צו או מסמך אחר בקשר להליך כלשהו הקשור למקרה הביטוח.
- 11. חובת שיתוף פעולה בבירור החבות**
11.1 על המבוטח למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות, ואם אינם ברשותו עליו לעזור למבטח, ככל שיוכל להשיגם. יובהר כי המבוטח יהיה רשאי להגיש העתק של המסמכים האמורים באופן דיגיטלי, ולכל הפחות, באמצעות דואר אלקטרוני (לכתובת: rehusht@hcsra.co.il), במסרון, ובחשבון האישי המקוון של המבוטח, ככל שישנו כזה.
11.2 לא קוימה חובה לפי סעיף 7 או לפי סעיף 11.1 במועדה, וקוימה היה מאפשר למבוטח להקטין חבותו, אין הוא חייב בתגמולי הביטוח אלא במידה שהיה חייב בהם אילו קוימה החובה; הוראה זו לא תחול בכל אחת מאלה:
11.2.1 החובה לא קוימה או קוימה באיחור מסיבות מוצדקות;
11.2.2 אי קוימה או איחורה לא מנע מן המבטח את בירור חבותו ולא הכביד על הבירור.
11.3 עשה המבוטח במתכוון דבר שהיה בו כדי למנוע מן המבטח את בירור חבותו או להכביד עליו, אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח אלא במידה שהיה חייב בהם אילו לא נעשה אותו דבר.
- 12. מרמה בתביעת תגמולים**
הופרה חובה לפי סעיף 7 או שנעשה דבר כאמור בסעיף 11.3 או שהמבוטח מסר למבטח עובדות כוזבות, או שהעלים ממנו עובדות בנוגע למקרה הביטוח או בנוגע לחבות המבטח, והדבר נעשה בכוונת מרמה - פטור המבטח מחבותו.
- 13. גרימת מקרה הביטוח במתכוון**
נגרם מקרה הביטוח בידי המבוטח במתכוון, פטור המבטח מחבותו.
- 14. טיפול בתביעות**
14.1 המבטח רשאי, ולפי דרישת צד שלישי - חייב, לשלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהמבטח חייב למבוטח, ובלבד שהודיע על כך בכתב למבוטח כאמור בסעיף קטן (14.2) והמבוטח לא התנגד כאמור באותו הסעיף; ואולם טענה שהמבטח יכול לטעון כלפי מבטח תעמוד לו גם כלפי צד שלישי.
14.2 דרש צד שלישי מהמבטח את תגמולי הביטוח כאמור בסעיף קטן (14.1), יודיע המבטח למבוטח בכתב בתוך 7 ימי עסקים מיום הדרישה על הדרישה כאמור וכי אם לא יודיע לו על התנגדותו לתשלום הפיצוי בתוך 30 ימים, ישלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהוא חייב למבוטח, ככל שהוא חייב בתשלומם.

- 14.3 המבטח רשאי ליטול על עצמו או לנהל בשם המבטח את ההגנה של כל תביעה והמבטח יושיט למבטח, לפי בקשתו, עזרה הנחוצה למבטח לצורך יישוב תביעה של צד שלישי.
- 14.4 המבטח מתחייב לפעול בשיתוף פעולה עם המבטח, במאמץ לשמור על האינטרסים הלגיטימיים של המבטח לרבות שמו הטוב.

15. הקטנת נזק

- 15.1 אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח בעד נזק שהמבטח יכול היה למנוע או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט.
- 15.2 הוציא המבטח בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן, הוצאות סבירות למניעת הנזק או להקטנתו, או שהתחייב לשם כך בהתחייבויות סבירות, חייב המבטח לשפותו, בין אם נמנע הנזק או הוקטן ובין אם לא; היו ההוצאות או ההתחייבויות בלתי סבירות, חייב המבטח בשיפוי כדי שיעורן הסביר בנסיבות הענין; והכל אף מעל לסכום הביטוח.

16. ביטול הפוליסה

16.1 ביטול הפוליסה בידי המבטח

- 16.1.1 המבטח רשאי לבטל פוליסה זו בכל עת בהודעה בכתב למבטח.
- 16.1.2 ביטול הפוליסה ייכנס לתוקף במועד שבו נקב המבטח בהודעתו, אך לא לפני מועד קבלת ההודעה בידי המבטח.
- 16.1.3 ביטול המבטח את הפוליסה, יהיה המבטח זכאי להחזר החלק היחסי של דמי הביטוח ששילם למבטח בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח, בהתאם להוראות כל דין. החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית לבין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.

16.2 ביטול הפוליסה בידי המבטח

- 16.2.1 מבלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין או על פי הוראה כלשהי בפוליסה זו, המבטח רשאי לבטל פוליסה זו בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, ובלבד שהודעה על כך תימסר למבטח בכתב לפחות 21 יום לפני המועד בו יבטל הביטוח.
- 16.2.2 ביטול הביטוח כאמור לא יפגע בזכויות המבטח בגין מקרה ביטוח שאירע קודם לביטול האמור.
- 16.2.3 אם המבטח יבטל את החוזה לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת, והעילה לביטול אינה שהמבטח הפר את החוזה או ניסה להונות את המבטח, ישלם המבטח למבטח, כהחזר דמי ביטוח, את הסכום שהיה דורש ממבטח דומה לאותו סוג ביטוח ביום הביטול, יחסית לתקופה שנותרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת.

17. ביטוח כפל

בוטחה החבות המכוסה בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות, על המבטח להודיע על כך למבטח בכתב מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או לאחר שנודע לו עליו.

18. תחלוף

- 18.1 הייתה למבטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי צד שלישי, שלא מכוח חוזה הביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם למבטח או למוטב תגמולי ביטוח וכשיעור התגמולים ששילם.
- 18.2 המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבטח לגבות מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי מעבר לתגמולים שקיבל מהמבטח.
- 18.3 קיבל המבטח מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח. עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח - עליו לפצותו בשל כך.
- 18.4 הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

- 19. התיישנות**
תביעת המבוטח לתגמולי ביטוח לא תתיישן כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.
- 20. הארכת הביטוח**
כל הארכה של פוליסה זו טעונה הסכמה בכתב של המבטח והמבוטח אשר תינתן במפורש למטרה זו. מוצהר ומוסכם בזה כי בתום תקופת הביטוח הנקובה ברשימה לא יוארך הביטוח מאליו, וכי הביטוח אינו ניתן להארכה כלשהי מכוח שתיקה או מכוח פעולה אחרת של המבטח (זולת הסכמתו המפורשת בכתב), וזאת אף אם הציע המבוטח למבטח, בדרך ובמועד כלשהם, להאריכו.
- 21. מתן הודעות**
21.1 הודעה של המבטח למבוטח תינתן לפי מענו האחרון הידוע למבטח.
21.2 הודעה של המבוטח למבטח תינתן למבטח במען משרדו הראשי המצוין בכותרת הפוליסה או בכל מען אחר בישראל עליו הודיע המבטח בכתב.
- 22. תחולת החוק**
על פוליסה זו חל חוק חוזה הבטוח, התשמ"א-1981.
- 23. סעיף שיפוט**
פוליסה זו כפופה לשיפוט ישראלי ולבית המשפט הישראלי תהא סמכות שיפוט בלעדית בכל נושא הקשור לפוליסה זו.